ד.

גבוהה מכ׳ אמה וממעטה בכרים וכסתות – לא הוי מיעוט. ואפי׳ ביטל להדיא, בטלה דעתו אצל כל אדם.

(**ארנקי** – איכא למ״ד דשייך לבטל בחריץ שבין שתי חצירות).

ממעט ב**תבן** –

בטלו – מבוטל.[1]

אין עתיד לפנותו – לרבנן לא מבוטל, לר׳ יוסי מבוטל.

סתם (וכ״ש **עתיד לפנותו**) – לכ״ע לא בטל.

ממעט ב**עפר וצרורות** –

בטלו – מבוטל.

אין עתיד לפנותו – לרבנן (לרש״י ותוס׳) לא מבוטל, לר״י מבוטל[2].

סתם – מחלוקת ר״י ורבנן. **עתיד לפנותו** – פשוט דלכ״ע לא בטל.

טומאה שיש לה אהל טפח – אינה בוקעת.

(מרש״י משמע טפח חוץ מהטומאה. ועי׳ רש״ש בשם ראב״ד).

טומאה רצוצה (שאין טפח) – בוקעת ועולה בוקעת ויורדת.

(שמטמאה כנגדה. רש״י. ולא מן הצד אפי׳ בתוך הגל. מתני׳ בתוס׳).

מילא בית שהמת בתוכו –

ב**תבן או עפר וביטלו** – מבוטל (וטומאה בוקעת).

ומועיל ביטול אפי׳ ב**כרי של תבואה**.

תבן סתם – אין מבוטל.

(**עפר ואין עתיד לפנותו**) **ועפר סתם או תבן ואין עתיד לפנותו** –

לתנא דאהלות אין בטל, לר׳ יוסי דתוספתא בטל.

ב׳ חצירות וביניהן חריץ עמוק י׳ – מערבין שנים ולא אחד.

מילא החריץ תבן ועפר – הכל כנ״ל. (עי׳ לעיל בארנקי).

הוצין יורדין לתוך כ׳ –

אם צלתן של הוצין (בלא העליון) מרובה מחמתן, כשרה.

לתוס׳ דוקא **כשההוצין רבים** דאם היה דבר הסומכן לא היו מתפזרים.

(אבל **הוצין קלושין** המתפזרין ברוח, איכא למ״ד בעירובין, לפי׳ תוס׳, דפסולה).

---

[1] ברש״י איתא דביטול הוא לשבעה, ולא לעולם, והסכים עמו הרא״ש ודלא כר״ח וראבי״ה.

[2] ובחידושי הריטב״א (המיוחסים להרשב״א) כ׳ דגם לרבנן מבוטל, ועי׳ ק״נ דלהרא״ש מספ״ל. ועי׳ מהרש״א דלגירסת תוס׳ מוכרח דלרבנן לא בטל ורק לגירסת רש״י י״ל דבטל (אלא דרש״י עצמו כ׳ כתוס׳).

ועי׳ עוד בזה פלוגתא דתוס׳ ור״ת להלן ט:

(דלר״ת אין הכרח דאיכא מאן דפוסל בזה, ומאידך מאן דמכשיר, היינו אפי׳ בחמתה מרובה ממש).

גבוהה י׳ טפחים ו**הוצין יורדין לתוך י׳** – פסולה אפי׳ חמתן מרובה (דירה סרוחה).

גבוהה מכ׳ ובנה **איצטבא כנגד כל דופן האמצעי** – אם יש באיצטבא הכשר סוכה, כשרה.

(לרש״י כל הסוכה מדין פסל היוצא. ועי׳ רא״ש בשם ה״ר ישעיה).

בנה **איצטבא מן הצד** – אם אין משפת איצטבא ולכותל ד״א, כשרה (דופן עקומה).

בית שנפחת וסיכך על גביו – אם מן הכותל ולסיכוך (אפי׳ מכל הצדדים) פחות מד״א, כשרה.[3]

בנה **איצטבא באמצעיתה** (של גבוהה) –

פחות מד״א לכותל מכל רוח, כשרה (דופן עקומה אפי׳ מכל רוח).

(לכאורה לרבנן דר״ש סגי שיהיה פחות מד״א לגי׳ צדדים).

(להרי״צ גיאות דוקא איצטבא שאינה גבוהה י׳. להרא״ש גם בגבוהה).

פחותה מי״ט ו**חקק בה להשלימה לי׳** – אם משפת חקק ולכותל פחות מג״ט, כשרה.

(לתוס׳ הא דבעינן ג״ט הוא מדין דפנות סמוכות לסכך, אבל מחיצת עשרה חשיבא בלא״ה).

אבל חקק רחוק ג״ט מהכותל, פסולה. (דל״א דופן עקומה, כיון דבלא קירוב אינו דופן כלל).

ז:

דיני מחיצות לשבת

גידוד חמשה ומחיצה חמשה –

לר״ח (בגיטין) אין מצטרפין לענין שבת. (והלכתא מצטרפין).

לרש״י (שם) היינו אפילו חריץ עמוק ה׳ ומקיפו מחיצה ה׳.

[**לר״ת** בכה״ג לכו״ע מצטרף להיות החריץ רה״י].

חצר עליונה בחמשה **מתחתונה** ועליה מחיצה חמשה –

לגבי עליונה, לר״ח הנ״ל ל״ה מחיצה. והיינו גידוד לר״ת.

לגבי תחתונה, לכו״ע הוי מחיצה. ומוכח מזה דלא כרש״י.

תל גבוה ה׳ ברה״ר, ועליו מחיצה ה׳ –

אם התל צר, הוי רה״י. משום דאי בעי מנח עליה מידי ומשתמש.

אם הוא רחב (כגון י׳ אמות או כ׳) – ל״ה רה״י לר״ח. והיינו נמי גידוד לר״ת.

חקק בסוכה להשלימה לעשרה, הנ״ל – הוא סתירה לרש״י.

בית שאין תוכו עשרה, ו**חקק בו ד׳ על ד׳** – הוי רה״י לשבת.

ל**רש״י** הנ״ל דוקא חקק בעומק י׳, ל**תוס׳** גם חקק מעט, ואפי׳ רחוק מהכותל ג״ט.

---

[3] כך פירש״י. ועי׳ מהר״ם דעכ״פ למסק׳ ודאי כך הוא.

בור וחולייתה – מצטרפין לעשרה. ומוכח דלא כרש״י.

ומצטרפין נמי לרוחב ד׳. משום אי בעי מנח מידי ומשתמש.

גבוהה כ׳ ו**בנה עמוד**, אפי׳ גבוה י״ט ובו הכשר סוכה – פסולה.

(ול״א גוד אסיק מחיצתא, דבעינן מחיצות הניכרות).

לרש״י והרא״ש מיירי דרחוק ד״א מהדפנות, לרי״צ גיאות הנ״ל אפי׳ בקרוב.

(**אכסדרה שאין לה פצימין** – עי׳ יח:).

ו**נמצא**; ד**שפת הגג** דלהלן, הוי ניכרות לכו״ע. וכן **פי תקרה** לאביי. אבל **עמוד** מסקי׳ דל״ה ניכרות.

נעץ **ארבעה קונדסין באמצע הגג או בארץ** וסיכך על גבן –

ל**ר״ה**; לכו״ע פסולה (ל״ש גוד אסיק, ואין דין דיומד) ואיתותב.

ל**ר״נ**; לר׳ יעקב כשירה (כל שאילו יחקקו ויחלקו ויש בהן טפח לכאן ולכאן),

לרבנן פסולה (ל״ס להו דיומדין בסוכה אלא בפסי ביראות).

בשפת הגג –

ל**ר״ה** בזה פליגי ר״י ורבנן. (ובזה לר״י כשר מדין גוד אסיק וא״צ טפח).

ל**ר״נ**; מספ״ל (לגירסתנו) אי בזה לכו״ע כשרה, או לרבנן פסולה.

(ר׳ שרירא גאון גרס דלר״נ כשרה, ולפ״ז הכי קי״ל וכ״פ הרמב״ם.

לגירסתנו יש לפסול מספק, וכן סתם הרי״ף, וכ״פ הרי״ד והראבי״ה והרא״ש).

פסי ביראות – ניתרין בד׳ דיומדין של אמה לכל צד.